

voor wie er toegankelijk voor is, het zacht-dommelend leven voelbaar. Het is in het landschap niet anders. Niet vond hij er het tooneel, waar de mensch eigen hartstochten en gevoelens weerspiegeld ziet, gelijk de romantiek, in reactie op het classicisme van Van Troostwijk's tijd, het zou brengen. Ook hier van een onverdacht realisme, van een zin voor de waarheid, die de ouden bij hem gewekt mogen hebben, die eigen aard heeft doen groeien, trachtte hij in het landschap zoo zuiver mogelijk te zijn en mogen geen teekeningen er van doen blijken, in de rijpste zijner schilderijen wordt de natuur in haar viriliteit met de frischheid der jeugd aan ons geopenbaard.

Van wie aldus wist, wat hij wilde, klaar zag, wat de oude meesters hem konden geven en waarin hij van hen verschilde, hun voorbeeldigheid kon erkennen en benutten, zonder eigen persoonlijkheid op te offeren, en die nochtans, ondanks eigen gaven, nederig genoeg was om te zeggen: „al mijn werk is gebrekkig, stukwerk, niet dan studie, niet dan middel om mij tot meerdere volmaking in de Kunst op te leiden”, mocht met reden veel verwacht worden. Rusteloos werkte hij en te meer had hij dien arbeidslust noodig, waar hij, om een grondslag te hebben voor zijn maatschappelijk bestaan, in 1805 een aanstelling kreeg als concierge van het Stadhuis *), een bediening, die, naar uit de instructie voor het ambt blijkt, voornamelijk administratieven arbeid eischte†). Mocht de verzekerdheid van zijn toekomst hem verheugen, hij duchtte de gevolgen er van voor zijn kunst. „O! die schoone ochtenden, zij zullen voor mij verloren zijn. Ware ik zeker niet te trouwen, ik liet mij van het schoonste gedeelte van den dag niet berooven.” Niettemin had hij zijn middagen vrij en, naar zijn biografen verhalen, ging hij, nimmer zonder schetsboek, doorgaans wandelen om onderweg alles wat hem beviel in luchtige schetsen vast te houden, waarbij hij het zelfs de moeite waard kon vinden, getuige het „'s morgens 10 uur” op een koestudie (K.M.S.), den juisten tijd van den dag te noteeren. De Amsterdamsche ossenmarkt had in hem een trouw bezoeker, die er een keur van modellen vond. Zoo berustte op Vreugdenhof de zorg voor het vee bij den kunstenaar, waardoor hij naar eigen wensch en behoefte zijn sujetten kon bestudeeren of ze vervangen door andere. Maar dit alles vormde niet de eenige bron van studie. Hij bleef de akademie bezoeken, hetgeen blijkt uit het verwerven van een tweeden en een eersten prijs aldaar, onderscheidenlijk in de jaren 1805 en 1806. In 1805 mede vinden we hem toegetreden tot de tekenafdeeling van het genootschap Felix Meritis (24 Sept.) en ook daar weder moet hij op de tekenavonden vlijtig model gestudeerd hebben, waarvan de bekroning voor het beste „in de Maatschappij geteekende academiebeeld” §) getuigt, hem den 23en December 1807 in den vorm van

*) Den 4en April 1805. Zie Ambten- en Off.boek no. 4.

†) Hoezeer de naam der functie een nederige klank heeft, bewijst het hooge bedrag der borgtocht, f 23.000.—, dat de maatschappelijke rang der functionarissen daarmee niet in overeenstemming was. Zijn opvolger b.v. was een Van de Poll.